

“ Význam evaluací ve veřejné správě ”

Jana Drlíková
Evaluační jednotka NOK
jana.drlikova@mmr.cz

Co se dnes dozvíte?

- CO JSOU EVALUACE A PROČ bychom je měli využívat?
- Kdo je kdo v evaluacích (nejen) fondů EU
- Konkrétní ukázky evaluací z praxe
- Kam pro další inspiraci

CO JSOU EVALUACE A PROČ bychom je měli využívat?

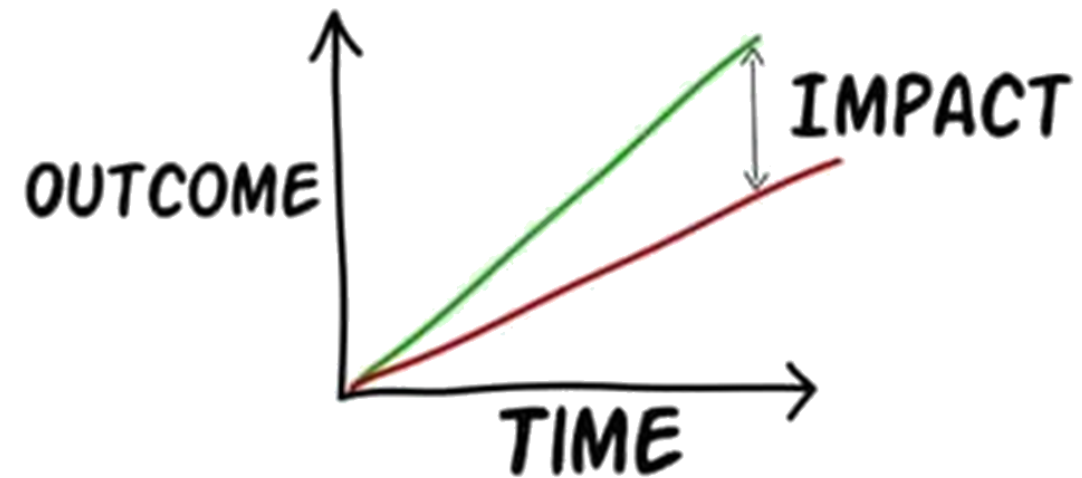

Evaluace jsou klíčovým nástrojem pro dobré vládnutí a tvorbu politik.

EVALUATION

Využívají se pro hodnocení procesů, stejně jako dopady intervencí a programů či projektů

KDO JE KDO v evaluacích (nejen) fondů EU?

KDO JE KDO v evaluacích fondů EU

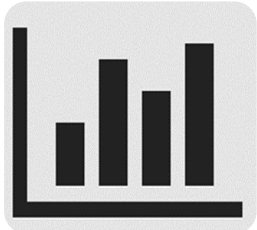
Evaluační jednotka NOK

10 evaluačních jednotek na
řídících orgánech

Evaluace na projektové úrovni

ROLE EJ NOK

Realizovat evaluace

Podporovat a koordinovat evaluátory

Vytvářet evaluační komunitu

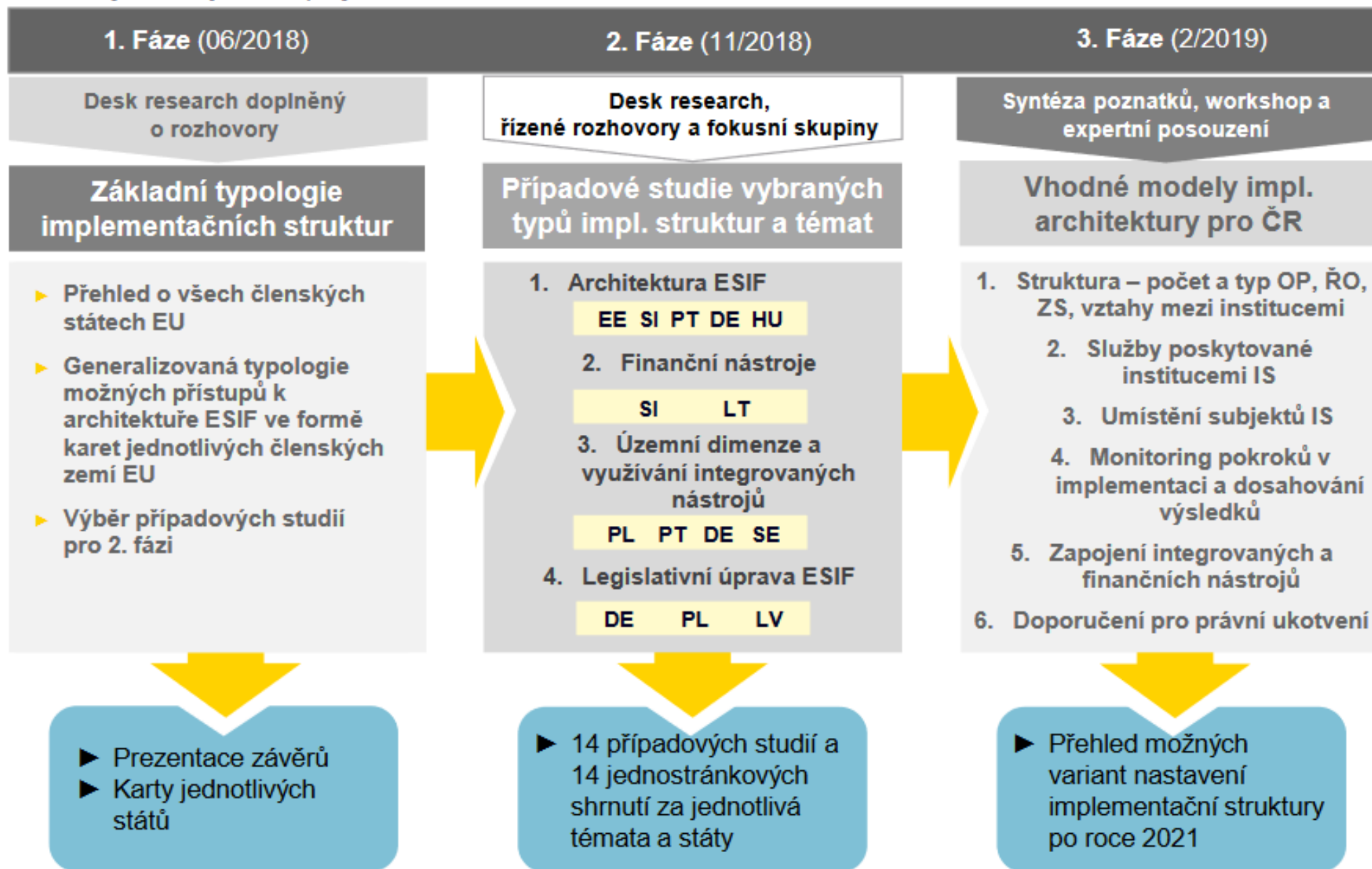
Několik příkladů evaluací V PRAXI

„Architektura“ pro přípravu fondů EU 2021+

- Cílem bylo získat zkušenosti a evidenci ze zahraničí s různými typy implementačních struktur.
- Výhody a nevýhody jednotlivých typů a příklady dobré praxe.
- Vytvořeny byly varianty a vhodné modely pro Česko
 - vstup do tvorby implementační struktury

Schéma jednotlivých fází projektu

Evaluace metodického prostředí

- Cíl:
 - zjistit problémová místa
 - zdroje těchto problémů
 - příklady dobré praxe
- Navržena řešení a úpravy, které byly využity pro nastavení nových metodik.
- Design: desk reserch, 95 rozhovorů, dotazníkové šetření

VÝSTUPY EVALUACE A PRIORITY PRO PŘÍPRAVU METODICKÉHO PROSTŘEDÍ 2021+

• ZJEDNODUŠIT METODIKY NA VŠECH ÚROVNÍCH

• ZPŘEHLEDNIT SYSTÉM

• VÍCE SE ZAMĚŘIT NA PRIMÁRNÍHO UŽIVATELE SYSTÉMU – PŘÍJEMCE DOTACE

Jednotné metodické prostředí (NOK)

Hlavní výstupy a doporučení

Jednotné metodické prostředí (JMP) bylo **většinou přijato** pozitivně. Subjekty implementační struktury chápou **potřebu koordinace a snahu o standardizovaný přístup k žadatelům / příjemcům ESIF**, jakožto úlohu Národního orgánu pro koordinaci Ministerstva pro místní rozvoj (MMR-NOK).

Příležitosti ke zlepšení

- Příliš **robustní, nepřehledné, často zbytečně detailní**.
- JMP stanovuje **závazná pravidla** pro řídicí orgány v oblastech, které jsou pro každý program / část programu **specifická**.

Výběr doporučení

- Více cílit na **společné části** programů.
- Jeví se **vhodnější**, aby bylo JMP založeno více na **doporučeních a poskytování** návodů dobré praxe.
- Vydávat **návodné dokumenty** ve formě **nezávazného doporučení / sdílení** dobré praxe / **vzdělávacích workshopů**.

Metodiky (ŘO)

Hlavní výstupy a doporučení

Metodiky nejsou mnohdy dostatečně jasné a uživatelé musí jejich význam dodatečně zjišťovat. V tomto smyslu je vhodná revize stávajících metodik, identifikace těchto míst a ideálně jejich přeformulování tak, aby byla jednoznačnější pro uživatele.

Příležitosti ke zlepšení

Příliš robustní, nepřehledné, často zbytečně detailní

- Dopad na rozsah metodik mají také **auditní nálezy a snaha o zapracování** těchto nálezu do metodického prostředí.

Z hlediska dopadu metodického prostředí (MP) na žadatele / příjemce, problematické jsou zejména:

- Změny výzev a úpravy harmonogramu výzev
- Rozsah a detailnost výzev k předkládání projektů
- Požadavky na přílohy k žádostem o podporu

Výběr doporučení

- Snížit **administrativní náročnost** plánování výzev a jejich změn.
- Zhodnotit, zda jsou všechny **aktuálně požadované přílohy** nutné pro schválení projektu.

Nastavení sdílení informací a komunikace

Důležitou pro fungování implementace ESIF je **komunikace a přenos informací** mezi jednotlivými subjekty

Vhodné kanály existují (mj. Pracovní skupiny, dále i PS), problémy jsou v samotném přenosu informací.

Dobrou praxí je využívání nástrojů pro sdílení dokumentů formou sdílení elektronické platformy.

Vyzdvihován je i význam **neformální komunikace** mezi jednotlivými subjekty - může být efektivnější.

Příležitosti ke zlepšení

Víceúrovňová implementační struktura, více subjektů, více příležitostí ztratit informaci či její kontext.

U PS negativně vnímány tyto aspekty:

- **Nízká úroveň dialogu** - jednostranný přenos informací a / nebo nízká aktivita účastníků jednání v diskuzi
- **Pozdní příprava a rozeslání** agendy pracovní skupiny všem účastníkům
- **Velký počet PS a tím pádem** ne vždy dostatečné personální kapacity
- **Nedostatečný přenos informací** z pracovních skupin směrem dovnitř relevantních subjektů

Nesnadná komunikace s MF - AO, zejména při snaze o **konstruktivní řešení** nálezů a sdílení nálezů mezi ŘO

Výběr doporučení

- **Racionalizace počtu PS** a snaha o užší tematické zaměření.
- **Formát PS** má být volen tak, aby podporoval interaktivitu – více využívat **workshopy / world café**.
- **Neformální komunikace** již často probíhá, nicméně je vhodné zvážit její podpoření vhodnou formou (více společných akcí napříč strukturou, více podpořit výměnu zaměstnanců formou stáží, apod.).
- Posílit koordinaci plánování auditních a kontrolních akcí skrze Modul koordinace plánování veřejnosprávních kontrol.

Monitorovací systém MS2014+

Většina implementační struktury souhlasí s existencí jednotného monitorovacího systému.

Příležitosti ke zlepšení

Výhrady jsou k jeho fungování - **robustnost, délka odezvy, dostupnost systému** či jeho jednotlivých prvků

Technické problémy byly charakteristické pro počátek programového období - **změna systému a počáteční nedůvěra v něj:**

- Část práce s daty o projektech je prováděna mimo systém
- **Problematický je proces** rozvoje v systému
- **Nízká uživatelská přívětivost** systému

Monitorovací systém MS2014+ a JMP se vzájemně ovlivňují. Mezi hlavní úzká místa systému patří:

- **Komunikace a koordinace** mezi subjekty zapojenými do jeho rozvoje a provozu
- **Technické aspekty** systému

Výběr doporučení

- **Propojovat obě rozhraní (MS2014+ a ISKP2014+)**, tak, aby především projektoví manažeři měli přístup do stejného rozhraní jako žadatelé/příjemci) a sjednocovat terminologii.
- Pro období 2021+ je nutné mít **s předstihem připravené technické řešení monitorovacího systému (v souladu s pravidly)**.
- Systém by měl být **více otevřen svým uživatelům** tak, aby byli schopni lépe **vytěžovat data**.
- Systém by měl být ve větší míře schopný provádět **základní kontrolu vkládaného obsahu**.

Průřezová zjištění a doporučení pro JMP i MP

Orientaci v metodickém prostředí neprospívají časté změny a aktualizace dokumentů.

Metodické prostředí (JMP i na úrovni programů) často pouze **přebírá znění požadavků** dle CZ či EU legislativy, **chybí** přidaná hodnota, vysvětlení, návod na aplikaci.

Výběr doporučení

- Žádoucí je tak celková **redukce počtu a objemu** metodických pokynů na všech úrovních.
- **Zacílení metodické platformy na užší okruh témat** a tím větší prostor pro diskuzi a předání dobré praxe
- **Možnost podávat neformální doporučení během kontrol**

Indikátory spokojenosti

○ Co:

- spokojenost s monitorovacím systémem
- spokojenost s personální politikou a systémem odměňování
- spokojenost s podmínkami pro práci

○ JAK: 5 dotazníkových šetření

○ Výsledek:

- podněty pro zlepšení pracovních podmínek
- projekt SMART MMR: zefektivnění fungování úřadu

Vyhodnocením přínosů fondů EU
se aktuálně zabývají dvě evaluace MMR

Tematická

- Dopady a efekty fondů EU z hlediska jednotlivých témat Dohody o partnerství
- Příspěvky k socioekonomickým trendům
- Využití prostředků REACT-EU
- Realizace: 2021-2023
- Nová metoda CR-SEQDD, expertní panely, statistické metody, případové studie

Regionální

- Výstupy a výsledky fondů EU v regionech
- Přínosy integrovaných nástrojů
- Realizace: 2020-2023
- Metody: CIE, případové studie a další

První výsledky regionální evaluace v číslech

73 %

DO ROZVOJOVÉHO
ÚZEMÍ

Do nejvyspělejšího území směřuje 73 % prostředků, stabilizované území čerpalo 23 % a periferní území 4 % prostředků.

67 %

PŘES ÚZEMNĚ
ZAMĚŘENÉ VÝZVY

Přes výzvy na územní dimenzi směřují do regionů dvě třetiny prostředků. Přes integrované nástroje se čerpalo 5 % prostředků.

30 mil. Kč

PRŮMĚRNĚ
ZA JEDEN PROJEKT

Nejvíce projektů se realizuje ve Středočeském, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji, naopak nejméně v kraji Plzeňském a Karlovarském.

Kam směřují prostředky z fondů EU?

jádrových oblastí ✓

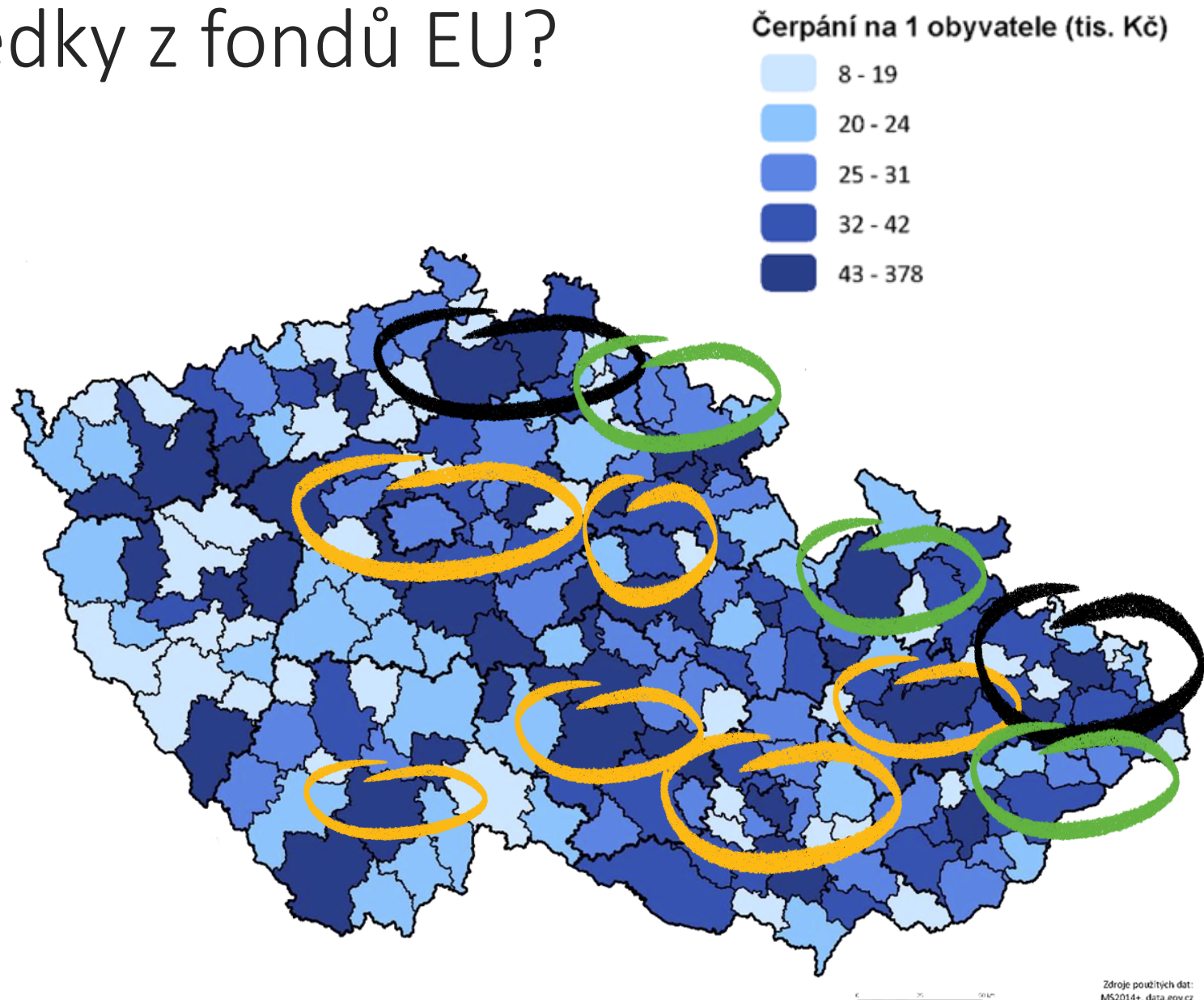
- pražská aglomerace, krajská města, a jejich zázemí a další regionální centra

environmentálně atraktivních regionů ✓

- Krkonoše, Jeseníky, Beskydy

oblastí strukturálně postižených ✓

- Ostravsko, Liberecko

Shrnutí evaluací

- Shrnutí výstupů vybraných evaluačních aktivit v oblasti fondů EU v Česku.
- Cíl: předat přehlednou formou informace o hlavních zjištěních a doporučeních z evaluačních zpráv.
- www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/narodni-organ-pro-koordinaci/evaluace/shrnuti-evaluaci

SHRnutí EVALUACÍ

2021

Kam pro další INSPIRACI?

KNIHOVNA EVALUACÍ

www.dotaceeu.cz/knihovna-evaluaci

Přínosy fondů EU v ORP Třebíč

ORP Třebíč využívá v Kraji Vysočina možnosti fondů EU průměrně. Je hospodářsky slabým regionem s nedostatečnou nabídkou pracovních míst, který trpí odlivem mladých vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Prostředků z fondů EU směřovaly především do podpory podnikání, školství i rozvoje veřejných služeb.

- ### CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ
- ORP Třebíč jako...**
- Hospodářsky slabý region, který charakterizuje nízká životní úroveň, venkovský charakter, nízkou hustotu osídlení a nadprůměrná nezaměstnanost.
 - Území s nedostatečnou nabídkou pracovních míst, stárnutím populace a odlivem mladých lidí.
- Směr vývoje území**
- zaměřen na rozvoj vzdělávání (v technických oborech), rozvoj podnikání, řešení problematiky dostupnosti sociálních služeb a bydlení a integraci dopravních systémů.
- Celkově bylo v ORP Třebíč realizováno 608 projektů z šesti operačních programů. Nejvíce využit byl OP VVV.

větší přínos

Života ovlivnil především projekty revitalizace parku Mlýnský sady a vytvoření Komunitního centra Moravia. Vytvářel také nové pracovní místa a zvyšoval kvalitu života. Cílem bylo snížení životní náročnosti v veřejných budovách a v sektoru bydlení, životná opatření a řešení problematiky odpadů.

řešení i neřešení

ORP Třebíč směřovala do sociálních služeb – komunitní centrum, 12 sociálních bytů a bylo vyvíjeno také vzdělávání. Podpořeno bylo také vzdělávání v oblasti zemědělské gramotnosti, rozvoj národní správy. Podpořeno bylo také životní prostředí, rozvoj národní správy. Podpořeno bylo také životní prostředí, rozvoj národní správy.

využitých nástrojů

ORP Třebíč realizovala významně méně investičních projektů. Jedním z důsledků nedostatku prostředků bylo také snížení investičních projektů, díky kterým vzniklo několik územních plánů a studií pro dané území.

Využití metod

- Desk research
- Fokusní skupiny (listopad 2021, 2 skupiny)
- Rozhovory (říjen-listopad 2021, 10 rozhovorů)
- Dotazníkové šetření (listopad-leden 2021, 14 respondentů)
- Deskriptivní statistika
- Pokročilé statistické metody (CIEm DID, regrese)

SHRNUTÍ EVALUACÍ 2021

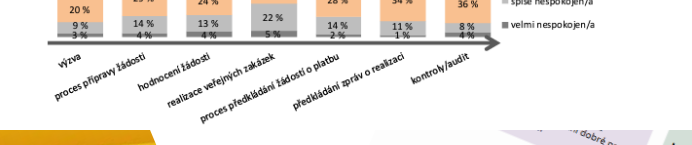
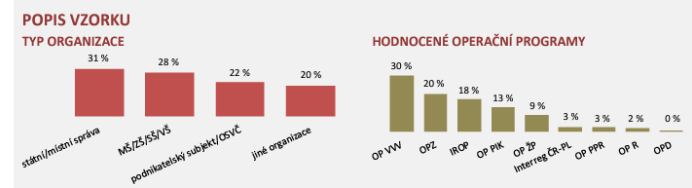
www.dotaceeu.cz

VEŘEJNÁ KONZULTACE KE ZJEDNODUŠENÍ ADMINISTRATIVNÍ NÁROČNOSTI ČERPÁNÍ ESIF

METODIKA ŠETŘENÍ

V období červen až srpen 2018 byla provedena evaluace náročnosti administrace čerpání prostředků z ESIF. Některé z výsledků provedené evaluace jsou uvedeny v tomto přehledu.

Kvantitativní šetření bylo realizováno metodou CAMI (Computer Assisted Web Interviewing).

TYPOLOGIE PODLE POČTU PODANÝCH ŽÁDOSTÍ

- 29% 1 až 2 žádosti
- 28% 3 až 5 žádosti
- 43% 6 a více žádosti

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

PODPORENO BYLO

- 456 ekologických opáček
- 18 přírodních stanic odpadů
- 2 325 systémů odstraňování bláhy
- 313 odstraňovacích zařízení na zpracování odpadů
- 603 kompostárny a biologických trusů
- 77 ekologických stanic
- 252 projektů kontroly kvality ovzdušné kvality

CELKOVÁ SPOLUPRÁCE

- 18 360 mil. Kč (698 mil. €)
- 1 255 338 Kč
- 1 185 897 Kč
- 69 741 Kč

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

CELKOVÁ SPOLUPRÁCE

- 1 254 194 Kč
- 1 185 897 Kč
- 69 741 Kč
- 336 544 Kč

EVALUACE A PRIORITY PRO PŘÍPRAVU METODIKY NA VŠECH ÚROVNÍCH

Metodiky (řro)

Hlavní výstupy a doporučení

Příležitosti ke zlepšení

- Dopad na rozsah metodik mají také soudní rozhodnutí a rozhodnutí technické služby dožadatele / příjemce, problematikou jsou změny v životním prostředí (MPP) a detailní
- Dopad na rozsah metodik mají také soudní rozhodnutí a rozhodnutí technické služby dožadatele / příjemce, problematikou jsou změny v životním prostředí (MPP) a detailní

Příležitosti ke zlepšení

- Dopad na rozsah metodik mají také soudní rozhodnutí a rozhodnutí technické služby dožadatele / příjemce, problematikou jsou změny v životním prostředí (MPP) a detailní

ČERPÁNÍ ESIF

Mapa administrativních obvodů ORP Olomouckého kraje s rozdělením podle výše čerpání z ESIF. Legenda: 13 000 - 24 000 Kč, 24 001 - 32 000 Kč, 32 001 - 42 000 Kč, 42 001 - 55 000 Kč, 55 001 - 70 000 Kč.

Operativní programy: OP PKK, ROP, OP VVV, OP ŽP, OP D.

Evaluační konference

Rezervujte si v kalendáři

3.–4. listopadu 2022

8

konference
Evaluační
jednotky
• NOK

Zaostřeno na regiony

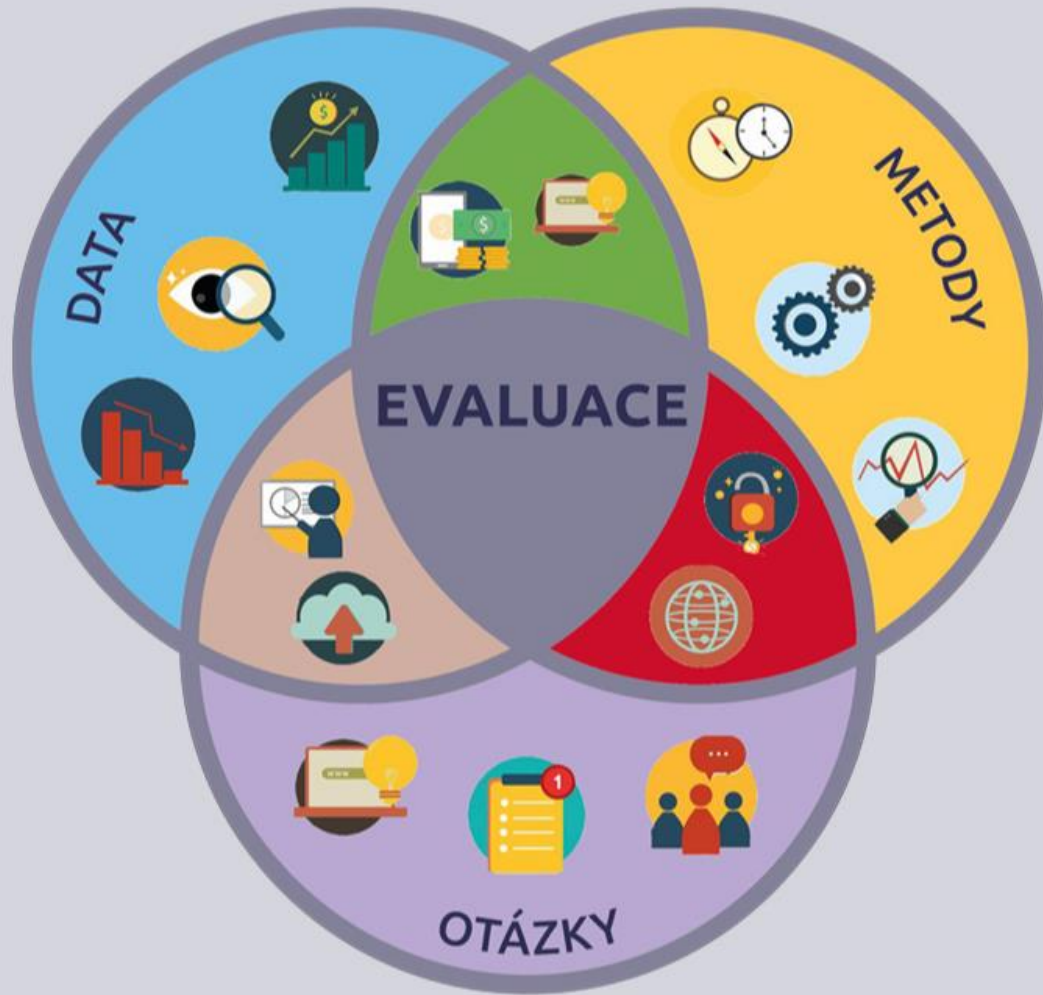
aneb Fakta o politice soudržnosti
jako základ pro Evidence Based Policy

Abstrakty o maximální
délce 200 slov pošlete
do 12. 07. 2022 na adresu
katerina.gregorova@mmr.cz.

Detailnější informace
k programu i registraci
budou zaslány blíže
termínu konference.

Pořadatelem konference je
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
-Národní orgán pro koordinaci
(MMR-NOK)

PRŮVODCE EVALUÁTORA

SBÍRKA EVALUAČNÍCH
TIPŮ A DOPORUČENÍ

- K dispozici zde
www.dotaceeu.czwww.dotaceeu.cz/getmedia/3ce5f6b9-24cc-4ac1-80d9-9eb769203f5a/Pruvodce-evaluatora_final_202007.pdf.aspx

Evaluační podcasty

<https://www.dotaceeu.cz/cs/jak-ziskat-dotaci/podcasty>

- 15. díl: K čemu slouží evaluace ve fondech EU s Michaelou Mrózkovou z MŠMT

- 16. díl: Jak se učit z chyb pomocí evaluace s Martinem Nekolou z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy

Česká evaluační společnost

- nezávislé sdružení odborníků, kteří se profesionálně zabývají evaluacemi
- podporuje a rozvíjí evaluační kapacity v Česku
- zvyšuje společenskou prestiž evaluací
- pořádá evaluační akce
 - evaluační konference (květen/červen)
 - semináře Úvod do evaluací (Evaluační minimum) a Plánování a řízení evaluací aj.
 - EvalCafé
- vypracovala
 - Formální standardy provádění evaluací, Etický kodex evaluátora
- WEB: <https://czecheval.cz/>

Děkuji za pozornost

Jana Drlíková, M.A.

jana.drlikova@mmr.cz